www.svoboda-news.com

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 33. — Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 8. лютого, 1923.

VOL. XXXI. — No. 33. — Jersey City, N. J., Thursday, February 8, 1923. — THREE CENTS

ЗА 4 ДНИ

КІНЧИТЬСЯ ЗБІРКА НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

Українські громади: Візьміться сейчас до діла, щоб виконати сей народній обовязок, який на Вас полягає!

Поспішіться, аби до 12-ого лютого с. р. довершити 30,000-ний Фонд!

СТРАЙК 30.000 КРАВЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, 6. лютого. — Завтра о годині 10. рано почнеться тут страйк 30,000 кравецький робітників.

Нині ще відбулося кілька конференцій, що мали на ціли не допустити до страйку, але всі зусилля показалися без доспіху.

Комітет предсідателів варстатів зарядив нині вечером, що робітники мають перервати роботу о годині 10. рано та вдатися походом до 100 саль, де вони дістануть дальші поучення про ведення страйку.

СТРАЙК ГОТОВ ПОШИРИТИСЯ НА ДРУГІ МІСТА

БОСТОН, Месечузетс, 6. лютого. — Представники юнійних робітників, занятих виробом жіночої одежі, які від довшого вже часу вели з представниками босів переговори за нові умови праці, переконалися нині, що дальші переговори не доведуть до ніякого висліду та зірвали переговори.

З огляду на се бостонські кравецькі робітники рішуть відай також вийти на страйк, як се зробили нюйорські.

КРАВЦІ ДУМАЮТЬ ОТВОРИТИ РОБІТНИЧИЙ БАНК

НЮ ЙОРК, 6. лютого. — За кілька тижнів в Ню Йорку буде отворений робітничий кооперативній банк „ведений групою місцевих юній „Межинародної Юнії Робітників Жіночої Одежі".

Банк буде мати капіталу 500,000 долярів. З того 300,000 долярів поодинокі юнії вже запоручили.

АМЕРИКА ХОЧЕ МАТИ ЩЕ ОДИН ПАНАМСЬКИЙ КАНАЛ

ВАШІНГТОН, 6. лютого. — Президент Гардинг та його кабінет зовсім поважно застановляються над потребою прокопання ще одного панамського каналу.

На послідній засіданню кабінету міністрів Гардинга секретар війни Вікс предложив кабінетови звіт з руху на тепершнім Панамськім Каналі. Зі звіту видно, що рух на каналі великий і зростає так скоро, що справді незадовго дасть відчути пекучо потребу другого каналу.

Ходять навіть чутки, що федеральний уряд вже почав переговори з середно-американськими републиками в справі землі, якою новий канал має бути прокопаний.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО СЛІДУЮЧИХ ПРЕЗИДІЯЛЬНИХ ВИБОРІВ

ВАШІНГТОН, 6. лютого. — Републиканські політики вже заздалегідь застановляються над тим, хто має бути кандидатом з рамени їх партії при припадаючих на другий рік президіяльних виборах.

Показується, що самі републиканці не дуже певні, що Гардинг вигравби для них кампанію. Через те проти Гардинга висувають яко можливих кандидатів Джансона та Ла Фолета; сього послідного пропонують яко такого, що стягнувби для партії радикальні елементи.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВИТАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСК ЗНАД РЕНУ

САВАНА, Джорджія, 6. лютого. — Отсе місто приготовляється до величавого приняття американських війск знад Рену, котрі приїзджають сюди завтра.

Програма свята обнимає цілий ряд привітів, походів, пирів, тощо. Замітно, що серед них не забули про сердечне привитання жінок, котрі американські вояки привозять собі знад Рену.

ЗЕЛІЗНИЦЯ ОБЕСПЕЧУЄ СВОЇХ РОБІТНИКІВ

ГАРТФОРД, Котектикат, 6. лютого. — Заряд зелізниці Ню Гейвен енд Сентрел Ню Ингленд оголошує, що він задумує обезпечити всіх своїх 7,000 робітників. Кошт обеспечення кождого робітника буде виносити на місяць 60 центів від кождих 1,000 долярів обеспечення та 70 центів на місяць за обеспечення здоровля та перед випадком.

ЛИНЧУЮТЬ ПРОПОВІДНИКІВ В МЕКСИКО

МЕКСИКО, 6. лютого. — До місцевих ґазет прийшли вісти, що товпа злінчувала в стейті Оаксака двох американських протестантських проповідників. Лінч мав бути доконаний в місті Сан Хуан Тепесколюля. Жертви змасакровано так, що тепер тяжко їх пізнати.

Губернатор стейту вислав на місце відділ стейтової міліції, щоби привела порядок та не допустила до дальших подібних вибриків.

ВІДПОВІДЬ НА ПОЛЬСЬКІ БРЕХНІ

В серпні минулого року була в нюйорськім місячнику „Корент Гістори" (який видає дневник Таймс) стаття польського інформаційного бюра з Ню Йорку, в якій се бюро обороняло польське панованне в Східній Галичині.

На брехні того польсько інформаційного бюра прислав до сього місячника відповідь о. Филемон Тарнавський, український парох з Клівленду, Огайо. Сю відповідь помістив місячник „Корент Гістори" у виданню з лютого сього року. о. Филемон Тарнавський правдивими числами і фактами збиває польські брехні про справу наїзду Польщі на Східну Галичину і її тамошню дотеперішню господарку.

Автор жалує, що деякі Американці далися збаламутити польськими інформаціями і лише помагають для піддержання боротьби у Східній Галичині. В кінці о. Тарновський каже, що аліянти, котрі є суверенами Східної Галичини мовчать про се, що там твориться, але Америка яка все співчувала з угнетеними і страждаючими, повинна мати серце для того краю.

СПОСІБ ПРОТИ ЕСПАНСЬКОЇ ІНФЛЮЕНЦИ

Інститут Ракефелери оголосив, що винайдено спосіб для пізнання бацилів еспанської інфлюенци та для усунення її небезпеки. Сей винахід уважають дуже важним здобутком для здоровля суспільности, бо як звісно еспанська інфлюенца се страшна пошесна недуга. В осени 1918 року вона зкосила житте 23 міліонів людий.

Деякі лікарі не вірять у винахід способу проти інфлюенци, але кажуть, що все таки сей винахід може приближити винайдение дійсно успішної заради проти сеї заразы.

СУМНИЙ КОНЕЦЬ УРЯДОВАННЯ

В Канора, Саск., відбулося preліминарне переслухане бувшого ріфа Ник Дертусова і радного (канцлера) Г. Зелінського з муніціпалу Кійс, оскаржених о сфалшоване муніціпальних чеків на кількасот долярів. На переслуханню був зарепрезентований муніціпал, як рівнож і бондова компанія. Справа пішла до вищого суду.

ВИКЛАДИ ЛЮДОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ

„Людовий Університет" повідомляє, що сього тижня не буде ні в Ню Йорку ні в Нюарку викладів. На другий тиждень вони відбудуться в звичайних днях та місцях, починаючи з першого викладу тижня.

ІЗИДОРА ДУНКАН НЕ ЛЮБИТЬ АМЕРИКИ

Стара панна учителька грецьких танців Ізидора Дункан, родом Англичанка, недавно приїхала до Америки з Росії, де протягом двох літ учила діти танцювати і перед виїздом віддалася за молодого російського поета Сергія Есеніна. Тут уладила кілька виступів, як казала, для зарібку, щоби мала за що назад вернутися в Росію і там жити.

По кількох місяцях зібрала доляри і вибралася знова з Америки в Росію. Відїхала американським пароплавом „Джордж Вашингтон".

Перед відїздом сказала ще американським редакторам, що не любить Америки а любить Росію і то большевицьку. Не любить казала американської їди і свободи. Вона заявила, що в Америці нема що їсти, що тут нема жадної свободи, та що Американці не розуміють штуки. Для того вона іде до большевії, де є що їсти і свобода і зрозуміннє штуки.

Але забула сказати, що там є що їсти лише для тих, хто приїде з Америки з долярами, та свобода для богатих чужинців, але нема хліба для голодних міліонів тамошнього населення, ані жадної свободи, хиба свобода вмерти з голоду. А що до артизму, то хиба не можна говорити про зрозуміннє його большевицькими лідерами котрі понищили всі музеї і збірки штуки випродали заграничним спекулянтам. Але стара панна Дункан хоче Американцям заімпонувати своєю оригінальністю.

58 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛИ

Часописі повідомляють, що покійний американський міліонер Ендру Карнеґі в протягу 11 останніх літ свого життя жертвував на добродійні ціли, головно в Америці, 58 міліонів долярів.

Зі статистики його жертв виходить, що він найбільше давав гроший на шпиталі, бібліотеки і фахові школи.

25-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ О. КОШИЦЯ

Сього року припадає 25 літній ювилей Олександра Кошиця яко композитора і диригента. Ся важна хвиля в життю нашого славного музика припала в часі подорозі його з українським Національним Хором по Злучених Державах і Мексико.

ЯК СТОЯТЬ ЧУЖІ ГРОШІ?

Дня 5-ого с. м. на нюйорській грошевій біржі кур європейський паперових гроший представляєся так:

Чесько-Словацьких корон 33 за 1 доляра. Румунських левів 200 за 1 доляра. Угорських корон 2500 за одного доляра. Польських марок 33 тисячі за 1 доляра. Німецьких марок 40 тисяч за 1 доляра Австрійських корон 70 тисяч за одного доляра. В Польщі треба нині мати 30.00 долярів, аби бути міліонером, а в Австрії можна бути міліонером за 12 долярів.

НЕМА ПОМОЧІ ДЛЯ ЖЕРТВ ПОВЕНИ В КАНАДІ

Канадійський міністер публичних робіт, др. Кінг, повідомив місто Брендон, що федеральне правительство не дасть помочі в будованню гребель, які не допустилиб до нових повений від ріки Асінібойн.

Минувшого року ріка Асінібойн виляла в Брендоні і наробила шкоди на 25,000 долярів. Найбільше потерпіли Українці, що мешкають в долині над рікою. Їх мешкання були залиті водою через чотири тижні. Шкоду обчислено і предложено міністрови внутрішних справ Стюартови, коли він гостив в місті в осени, однакож ніякої відомости з Отави в тій справі не було. Доперва на окремий лист відповів др. Кінг, що федеральне правительство не може приймати відвічальности за повінь. Вівічальність паде передовсім на місто, потім на провінцію, а доперва на кінци на Канаду.

УСТУПЛЕННЯ КАБІНЕТУ ГЕН. СІКОРСЬКОГО

„Хвиля" доносить: У Варшаві розійшлися чутки, що в звязку з ускладненням міжнародного положення кабінет ген. Сікорського має намір внести у вівторок прохання о димісію. Думають, що мін. Даровскі зложить новий кабінет позапарляментарний подібно, як кабінет Сікорского.

ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЧІКУВАНА

НОВА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА

з інформаціями в українській мові з додатком других цікавих відомостий

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилайте разом з грішми на адресу:

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ВІДРІЗАТИ РУР ВІД СВІТА

ДІСЕЛЬДОРФ, 6. лютого. — Французькі урядники заявляють, що французький уряд має в плянї розвязати свої трудности в Рурщині через заборону всякого вивозу товарів з округа та через просте повне відтятте округа від світа.

Таке відтятте відбилобся передусім на німецьких робітниках, бо через відрізанне вивозу виробів Рурщини мусілоби стануть богато фабрик та копалень округа. Се очевидно ще сильнійше звернулоби симпатії робітників до Німеччини, і Франція з тим відай числиться.

ЗЕЛІЗНИЧІ СТРАЙКАРІ ДЕРЖАТЬСЯ

ДІСЕЛЬДОРФ, 6. лютого. — Нині приїхав сюди французький генерал Вейґан, котрий веде окупацію Рурщини, та французький міністер публичних робіт, і сейчас переконалися, що німецькі робітники держаться добре зарядженого зелізничого страйку, бо навіть „гості" не могли їхати зелізницею, куди їм захотілося, але мусіли вживати автомобілів.

„АБО СТАНЬ НІМЦЕМ АБО ЗАБИРАЙСЯ З РОБОТИ"

ДІСЕЛЬДОРФ, 6. лютого. — Щоби відвдячитися французам за набиранне страйколомів серед польських робітників, німецькі підприємці почали відправляти з роботи всіх Поляків, яких в рурських копалнях є коло 30,000 душ. Поляк може задержати роботу лишень тоді, коли прийме німецьке горожанство.

КУНО БАЧИВ ЦІПКУ ВИДЕРЖЛИВІСТЬ РУРЩИНИ

БЕРЛІН, 6. лютого. — Німецький канцлер Куно вернувся нині до столиці по своїй дво-дневній інспекційній подорожі по окупованій Рурщині і заявив, що він стрінувся всюди з сильною опозицією до французької інвазії.

Він заперечив чутки, що Німеччина має бути зломана французьким наїздом та думає над способами закінчення кризи.

ФРАНЦІЇ НЕ ВДАЛОСЯ ВРАТУВАТИ ЛОЗАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПАРИЖ, 6. лютого. — Лозанська конференція розбилася нині зовсім і турецькі представники виїхали вже до осідку свого уряду.

Французам не вдалося назад оживити конференцію, як се вони собі робили надію на основі деяких заяв провідника турецької делеґації.

Виїзджаючи з Лозани, сімет Паша заявив, що, хоча ся конференція тепер розбилася, він сподіється зійтися з аліянтами на ще одній конференції і тоді підписати мир.

ІТАЛІЯ ПОТВЕРДЖУЄ ВАШІНГТОНСЬКИЙ ДОГОВІР ПРО ОБМЕЖЕННЄ ЗОРУЖЕНЬ

РИМ, 6. лютого. — По короткій дебаті, в котрій ніхто не сказав нічого замітного, італійська палата послів за порадою фашистського уряду потвердила без опозиції вашінгтонський договір про обмеженне морських зоружень.

За потвердженнем договору говорили два соціялісти та премієр Мусоліні. Один фашист говорив проти ратифікації, але проти неї заявилося при голосованню всего 6 послів.

ФАШИСТИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

РИМ, 6. лютого. — Як видно з численних арештовань та процесів проти комуністів, заряджених по всій Італії, італійський уряд береться всіми силами до зломання комуністичної агітації, що пішла по краю на приказ московського інтернаціоналу.

Уряд арештує провідників московського руху. В місті Больонії арештовано межи иншими бувшого бурмістра міста. Рівночасно поліція переводить ревізії та конфіскує документи, літературу та склади оружа.

При отворенню парляменту для нинішного засідання на сторожі палати послів стояла ново утворена національна міліція.

МОСКВА ЗНОВА ГОВОРИТЬ ПРО ВІЙНУ

МОСКВА, 6. лютого. — З приводу зірвання лозанської конференції межи Турками й аліянтами та інвазії Франції в Німеччину большевицькі ґазети знов пошептують про небезпеку війни. В большевицьких ґазетах ходять чутки про зоруження малої антанти та Балкану.

Большевицькі провідники вимінають всяких заяв про будучу політику Москви, а дехто навіть отверто заявляє, що він не знає, яку політику Москва буде грати.

З приводу розбиття лозанської конференції большевицькі ґазети підносять окрик радости; кажуть, що аж тепер Турки будуть мусіти йти з Москвою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодинокое число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіти і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреса платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Гол. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НОВІ ІМІҐРАЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

Нарешті виступив з новим іміґраційним проєктом самий іміґраційний комітет палати послів, без сумніву в сій царині найбільше впливове тіло. Його проєкт приносить справді богато сущних новин.

Поминаючи осторонь заборону іміґрації Японців, Китайців та Гіндусів, згадати треба передусім обмеженне числа нових іміґрантів. Після проєкту саме малобися допускати річно не 3 проценти іміґрантів з кождого краю, які були тут в 1910. році, але 2 проценти (с. є. двох іміґрантів на кожду сотку) іміґрантів, які вже були тут в році 1890. Кромі сього понад сю суму з кождого краю Европи дозволеноб було приїхати 400 новим іміґрантам.

Який вплив мавби такий закон? Наперед, число нових іміґрантів, які малиби приїхати до Злучених Держав протягом року, зменчилобся з 358,923, як воно є тепер, на 186,437. З того 168,837 іміґрантів малоби право приїхати на основі 2-процентової квоти, а решта себто 17,600 малоби право приїхати на основі параґрафу, дозваляючого по 400 іміґрантів з кождої зі 40 країн Европи.

Кромі зменчення числа допущених іміґрантів, новий закон мавби також вплив на походженне іміґрантів. Причиною сього булоби те, що склад іміґрації в році 1910. був богато відмінний від її складу в 1890. В 1890. році більшість іміґрантів ішла зі західно- та північно-европейський країв, таких як: Англія, Ірляндія, Франція, Німеччина, Швеція, Голяндія; зате в 20 літ пізнійше маса іміґрантів приходила вже з південної та східної Европи: з Австрії, Росії, Італії, Балкану. Коли тепер за основу річної квоти береться число іміґрантів з поодиноких країв в 1910. році, то й тепер кождого року приходить більше нових іміґрантів з південних та східних країв Европи; колиж місто сього за основу річної квоти возьметься число іміґрантів з 1890. року, то річно будеться допускати зі західної та північної Европи більше іміґрантів як зі східної та полудневої. Такий вислід не є зовсім мимохідний. Він наскрізь свідомо намірений законодателями. Вони свідомо бажають собі іміґрантів з країв західної та північної Европи, — іміґрантів, які знають більше про промислове життє по містах та про новочасну господарку на землі, яка ведеться на американських фармах. Вони свідомо хочуть виключити великі маси східно- та полуднево-европейських іміґрантів, які не ознакомлені добре з новочасним промисловим життєм.

Положенне України при новім законі значно погіршиться, якщо обмеженне іміґрації до Америки вважати лихом. Погіршиться воно тому, бо Україна належала до країв, що до іміґрації рушилися лишень в послідних роках. Східна Галичина (котра в рапорті іміґраційного комітету подана яко осібна від Польщі країна) буде мати право спровадити місто 5,786 нових іміґрантів лишень 870 на основі квоти та 400 понад неї, себто разом 1,270. Велика Україна, котра через большевицьку політику не фіґурує яко осібний край, находиться в ще гіршім положенню, бо її квота пропадає в масі іміґрації Росії, котрої теперішня квота 21,613 зійде аж до 2,392.

Попри сі точки проєкту нового іміґраційного закона, котрі при теперішнім тяжкім положенню українського народа під Польщею, Румунією та Московщиною треба вважати некорисними, є ще другі, корисні постанови. Треба тут зачислити постанову, що кождий іміґрант має дістати пашпорт від американських урядників на другім боці, та що корабельна лінія, яка поважилабся везти іміґранта без такого пашпорта, малаби повернути іміґрантови всі його кошта. Сюди також можна зачислити постанову, після котрої кождий іміґрант, який тепер живе в Злучених Державах, а котрий вже дістав американське горожанство або хочби виняв „перші папери", проживши передтим в Америці два роки, мавби право спровадити собі свою рідню: родичів, жінку, незамужних дрібних братів та сестер та дітий.

Збираючи до купи цілий іміґраційний проєкт, його можна вважати для української іміґрації по части корисним, по части некорисним. Перевага певно значна по стороні некористий. Його ухваленне треба вважати для української іміґрації небажаним.

Однак, українська іміґрація не має сили запобігти його ухваленню. Коли іміґраційний комітет заявився за сим проєктом, коли американське зорґанізоване робітництво виступило нераз за подібними постановами, то й проєкт вже й тепер можна вважати так якби ухваленим. Лишень одна обставина може не дати сему проєктови стати законом. Се проста недостача часу. Теперішний конґрес мусить розійтися перед 4. марта с. р.; до праці остається йому всего двайцять кілька днів; а накопиченої роботи ждуть його правдиві гори. Тому й ледво чи проєкт перейде всю далеку законодатну дорогу в сій сесії. Коли се не станеться, то що найменче через цілий рік буде ще обовязувати теперішний іміґраційний закон.

ПАМЯТАЙТЕ НА
ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.
Українські громади в Америці! Бороніть Рідний Край, памятайте на Фонд Негайної Допомоги. Складайте жертви громадно і сейчас, а шліть їх до:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

ТАК БУЛО -- ТАК БУДЕ.

Деклярація ґен. Сікорского. — Охоронний вал польської держави. — „Гармонійне уложення стосунків у Східній Малопольщі". — Безнадійна сліпота.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Державне непорозуміння, що зветься Польщею, дістало в останніх днях не тільки нового президента, але й нового премієра. На місце замордованого Нарутовича прийшов Войцеховскі. на місце збанкротованого Новака прийшов Сікорскі.

Новий премієр виступив дня 20. січня перед соймом зі своєю деклярацією. Новим цей виступ був лише постільки, що Сікорскі зявився перед соймом у повній ґенеральській уніформі і з шаблею при боці. Такого навіть польський сойм ще не бачив. бо всі дотеперішні премієри були люде цивільні й народу своїм зовнішнім виглядом не лякали.

Але, по-за тим грізним і незвиклим виглядом, новий премієр, як скоро виявилося з його деклярації, нічого нового з собою не приніс. Хоч він і взяв дуже рішучий тон і промовляв так, наче команду вигукував десь на військовім майдані, але **зміст** його промови був занадто старий і відомий. І деяких точках його деклярація була майже дослівним повторенням того, що перед кількома місяцями виголосив з тої самої трибуни премієр Новак, сотворитель славнозвісного кабінету „кошерної курки".

Поминемо нецікаві для українського читача заяви Сікорского що до засад, яких його уряд буде додержувати в загальнопольській політиці, внутрішній і зовнішній. Натомісць на тих точках деклярації, які безпосередно зачіпають інтереси української людности. так чи инакше примушеної числитися з настроями польських „каліфів на годину".

Ґен. Сікорскі проявив і тут багато рішучости й відваги, але знов-таки лише на-зверх. Він не побоявся „вложити персти в рану" й торкнутись болючих для Польщі питань: питання про т. зв. національні меншости й справи Східної Галичини. Він навіть зупинився на цих справах досить докладно й довго. Але жаль бере, коли розглянутись у тім, що він сказав. Жаль до п. Сікорского. який так необачно проміняв лаври непоганого ґенерала на лаври цілком незорієнтованого політика; жаль до Польщі, яка мусить звертатись за поратунком до таких „державних мужів", як Сікорскі; і, не в останній мірі, жаль до тих непольських народних мас. які мусять — бодай тимчасово—виносити на собі експерименти таких касарних політиків.

Почав новий премієр ніби-то й незле. „На східних кресах, — сказав він, — переведено досі цілу низку експериментів, які взаємно себе виключали. Не додержувано досі політики, якаб могла загоїти рани й рівночасно притягнути й звязати тамтешній суспільний загал з рештою держави та високо піднести авторитет польської влади. **Дотеперішня нездецидованість викликала наслідки цілком протилежні**".

Признання, дуже цінні в устах польського премієр. Та мало бити себе в груди й каятись у минулих гріхах треба ще знати, як тих гріхів оминути в будучности. Сікорскі цього не знає.

„Мусимо памятати, — каже він, — що кресові землі — це охоронний вал польської держави й що в усталенню наших широких і отвертих границь вони відограють величезну ролю. Тому вони вимагають **особливо пильної опіки,** якої досі не було".

Що то за „особливо пильна опіка"? Побільшення поліції й жандармерії, більш інтенсивна парцеляція українських земель та їх кольонізація Мазурами й „галерчиками", замкнення решти українських церков і шкіл? Не знаємо, чи саме ці випробовані рецепти мав на увазі новий премієр але инших він не подав.

Як людина військового виховання, Сікорскі зпочатку обстріляв ворожі позиції артилерією, а тоді пішов в атаку. Ось як вона виглядала:

„Говорячи про внутрішню політику, не можу поминути мовчанкою справи національних меншостий у Польщі. Згідно з правдивою польською традицією (!), конституція наша, ухвалена суверенним польським соймом, ґарантує всім горожанам без якої-небудь ріжниці(!) не тільки безпечність, спокій і рівність перед законом (!), але також повну можливість культурного розвитку (?!) й вільне плекання своїх язикових і віроісповідних окремішностей...

Тих конституційних ґарантій уряд, який маю честь заступати, дотримає завжди й безоглядно **супроти всіх горожан, які лояльно й щиро стоять на ґрунті нічим не квестіонованої польської державности. Ніколи, однак, уряд не проявить слабости супроти тих, котрі не хотять бути слухняними синами Річипосполитої, тих, котрі прислухаються до голосів з закордону, аби в слушну хвилину виповісти свою горожанську лояльність супроти держави (он-то що!). У Польщі нема горожанства на виповідження**".

Очевидна річ, що ці громи й блискавки були звернені проти двох міліонів Німців. замешкалих у Польщі. Але є ворог ще більший і страшніший, ніж отих 2 міліони Німців: **є Східна Галичина.** Підготовившись і підкрепившись аж двічі, гарматним обстрілом і першою атакою, Сікорскі кинувся нарешті на цю найсильнійшу ворожу позицію:

„Гадаю, що нині, коли на посольських лавах цього високого сойму засідають „репрезентанці малорусци з Малопольскі Всходней" (себ-то Ільків. Дутчак і Ко), коли військовий побір у тім краю мав цілком нормальний перебіг (що за ляцька безсоромність!), — нечисленні прихильники т. зв. уряду Петрушевича зрозуміють нарешті блідість і шкідливість тактики. провадженої ними супроти держави, тої тактики, що підносячи гасло української незалежности на терені Східної Галичини. піддає під впливи східної анархії той нещасливий і знищений війнами край, нерозривно злучений з Польщею віковою працею та кровю цілих поколінь...

Від зрозуміння цього факту — лише один крок до цілковитого занехаяння тої шкідливої сварки, яка найгірше відбилась на інтересах східногалицької людности.

Уряд трактуватиме повищу проблему з цілим політичним реалізмом (?) прагнучи до можливо швидкого, тривалого й гармонійного укладу стосунків серед населяючих Східну Галичину горожан".

Скінчивши цей уступ. ґен. Сікорскі напевне віддихнув з величезною полегкістю. Нарешті він поминув ці дражливі питання. Але дурниці сказані ґенералом, не перестають бути дурницями. І наговорити з-приводу якого-небудь питання купу слів, почасти грізних, почасти безглуздих — ще не значить розвязати його. Так і хоробрий польський ґенерал розбігтись — розбігся на ворожі позиції, але здобути — їх не здобув.

Справді, що лишається від деклярації Сікорського в справі національних питань. які роздирають Польщу й роблять її ареною безнастанної внутрішної й зовнішньої боротьби, новою тюрмою народів і европейським скандалом? Що можуть розпочати національні меншости з заповідженою „особливо пильною опікою" для східних кресів і „політикою сильної руки" для Німців? І що може сказати Східна Галичина до спроби Сікорского накинути їй Ількова й Дутчака, як „репрезентантів малоруських"?

Колиб польська конституція справді ґарантувала непольській людности бодай лише волю слова, не кажучи вже про „безпечність, спокій і рівність перед законом", то національна непольська преса, в тім числі й українська. сказала би по щирости п. Сікорскому, що вона думає про його деклярацію. Але на місці відповідних статей у непольських органах будуть лише білі плями. Колиб далі хоч у польськім соймі була воля слова для непольських представників, то представники „національних меншостей" моглиб це сказати устно. Зоркема українські представники з Волині й Холмщини сказалиб новому премієрови, що вони думають про засідаючих на соймових лавах галицьких „хлібоїдів". Але й тут славна польська конституція не поможе, бо непольським представникам не дадуть прийти до слова.

Так п. Сікорскі й не довідається, що думають самі заінтересовані про його деклярацію в справі національних меншостий і Східної Галичини. Але сподіваємось. що йому це незабаром скажуть **події. Його** попередник, професор Новак. також був виступив з подібною деклярацією, хоч, як людина цивільна не кидав громів і блискавок, а спокушав печеною куркою. Незабаром йому довелось зазнати таких прикростий. як повстанне у Східній Галичині й перемога бльоку національних меншостей на Волині й Холмщині підчас соймових виборів. Ці прикрости, як кажуть. навіть одбились на здоровлю шановного професора.

Ґенерал Сікорскі **по суті** не сказав нічого такого, чого вже не сказалиб його попередники. Очевидна річ, що й відповідь на його деклярацію з боку заінтересованих буде така сама, як це було в попередніх випадках. Але відповідь не словом, бо це неможливо та й марно, а **відповідь ділом.**

Серед тих обставин, в яких нині перебуває Европа, ті діла можуть прийти швидче, ніж хто думає.

Берлін, 23. січня.

Радянин.

ДОПИСІ

ҐЕРІ, ІНД.

Коляда на „Рідну Школу".

Українці в Ґери, щоби помочи „Рідній Школі", пішли колядувати, а саме дд. Гайванович, В. Андрусяк, І. Кукула і Клиса, Чубатий. Жертвували А. Цебак, С. Кухар по $5.00; І. Лаврівський, С. Лабай по $2.00; А. Гайванович $1.50; Г. Лаврівський, М. Чубатий, А. Крушинський, М. Мандзяк, Л. Клим, Н. Олігроцький, І. Гриневич, Н. Радачинський, С. Стечик, Т. Клиса, М. Софяк, В. Андрусяк, І. Кукула по $1.00; М. Жук 50 цнт. — Разом $29.00.

Ці гроші відослано до „Обєднання у Філяделфії.

Велике спасибі усім чесним жертводавцям і колядникам за їх жертви і труд.

С. Лабай.

—o—

РАРІТАН, Н. ДЖ.

Віче в справі негайної допомоги.

В неділю, 21. січня, відбулося в Рарітан віче в справі негайної допомоги рідному краєви. Віче отворив Петро Глядич. По короткій промові забрав голос Микола Попадюк. Він представив присутним теперішне положення рідного краю, який виставлений на поталу ворожих Ляхів та вказав на обовязок Українців в Америці подати негайну поміч нашим борцям у старім краю і нашому правительству. Відтак говорив І. Бриґіда, що ми тут в Америці не можемо брати активної участи в борбі проти наших ворогів, але що наша вітчина потребує помочі від нас! Ця поміч то добровільні жертви при кождій нагоді. Треба залищити приватні ворожнечі і злунитися в одну громаду. Мусимо подати собі руки до згоди та працювати всіми силами для добра наших братів і вітчини, коли хочемо видіти її свобідною. Будьмо щирими патріотами!

Відтак М. Попадюк загрів присутних, щоби зложили жертви на негайну допомогу. Жертви зложили: Стефан Григорчук $25.00; Іван Турянський $20.00; Ник. Попадюк і Дмитро Дишель по $5.00; Петро Глядич $3.00; Яків Данилюк, Еміль Балицький і Іван Бриґіда по $2.00; Е. Зарицький, Ф. Причка, А. Кульчицький, М. Лукасевич, Я. Тимчук, Анна Данилюк, М. Миліцький і П. Веньґрин по $1.00; Василь Попадюк (4-літний хлопець) 50 ц.; невідома особа 25 ц. Разом $72.75.

Всім жертводавцям складаю сердечну подяку.

Ів. Бриґіда.

—o—

ЙОРКВІЛ, О.

Враження підчас коляди на „Рідну Школу".

Щасливий нарід, котрий має змогу виховувати свої діти в своїй рідній мові. Такий нарід може хвилево бути під чужим пануванням, може почути залізну руку свого гнобителя, однак поки має свою рідну школу, поти не тратить надії на визволення рідного краю зпід чужої кормиги. Він сподіється на ту молодїж, котра набереться свого духа із своїх книжок та учителів. Український нарід не тільки що єсть під кнутом „Републики польської", не тільки що втратив тисячі найлучших людий, які пішли на той світ в борбі з наїзником, а тисячі мучаться по тюрмах, але ще й до того бачить занепад своєї школи, яку Ляхи хотять знищити до самого коріння. Польські власти переслідують навіть приватні школи, які Українці хотять удержувати своїм власним коштом. Українське Педаґоґічне Товариство, з осідком у Львові, поклало собі за ціль закладати і удержувати приватні школи в Галичині, однак ізза недостачі фондів не може розвинути своєї діяльности як слід. Проте звернулось воно до американських Українців з покликом о поміч. По цілій Америці пішов клич, що сегорічна коляда повинна піти на „Рідну Школу". І в нашій місцевости Українці не заспали, а пішли колядувати, щоби і ми не остались по заду. Були люди, що давали радо на сю ціль, бо вони знають, що в школі наша будучність, але були і такі, що говорили: якби так на церкву, то я би дав, але на рідну школу то не дам. Забули сараки, що на церкву ми збираємо що місяця, а на се так важне діло то раз в рік. Трафилось нашим колядникам і таке, що приходять до хати і питають, хто тут живе. А хтож? Українці! Однак коли довідалися, що колядуємо на Рідну Школу, то нам відповіли, „що в нас вже по коляді, ми Поляки". І чи не сором таким виродкам? Забувають, що і вони колись може схочуть повернути до своєї рідні. А що буде, як вони дізнаються, що їх найблизші відрікались своєї народности, підчас того, як вони зносили наруги від тих самих, до котрих признаються їх свояки в Америці?! Час пробудитись з оспалости, щоби пізнійше не було нарікання. Колись прийде час порахунку! Порахуєсь народ зі своїми Яцковими та Твердохлібами.

Колядували слідуючі: Петро Головід, Евстахій Яремцьо, Николай Зарічний, Петро Федаш і Андрій Волошин.

Жертви на „Рідну Школу" зложили слідуючі добродії з Йорквіл, О.: Фільц Теодор і Кметко Іван по $5.00; С. Еделстейн $3.00; по $2.00: С. Місько, І. Місько, В. Яцейко, С. Малачівський, А. Місько, І. Букса, П. Федаш, А. Волошин, М. Стахняк, Н. Зарічний, П. Головід, Е. Яремцьо, Т. Собусь, І. Горечко і Г. Галендар; по $1.00: Й. Пясек, І. Баштилик, М. Мурин, О. Хімка, П. Гутник, Розалія Самбір, М. Ходачок, С. Наконечний, В. Солонечний, Т. Сульонський, С. Латвінський, М. Бик, Й. Ясєвич, А. Чупіло, А. Йоган, М. Йоган, В. Кабан, С. Кабан, Д. Станько, С. Телевяк, І. Шарома, С. Гавриш; Й. Медвідь, І. Станько, А. Фоца, С. Яремцьо, Й. Рейман, І. Цьвик, Сав[illegible] Й. Янович; І. Костел, С. Гардин по 50 цнт.; О. Москаль 25 цнт. — Разом $74.25.

Жертви зі Шорт Крік, О.: Василь Мацилюк $7.00; Петро Радовано і Андрій Гайда по $5.00; М. Мельник $3.00; Лука Гарай до $2.25; К. Вашкевич, І. Дзем[illegible], П. Стельніцька і М. Васильків по $1.00; А. Ковечко, Д. Вакульчак, Й. Гухран і С. Драган по 50 цнт.; М. Обрамович 15 цнт., Ф. Дудек 1 дол.—Разом $27.65. Разом зібрано $101.90. На руки У. П. Т. у Львові вислано $90, оплата почтова і розходи місцеві $11.90.

В імени всіх колядників складаю сердечне спаси-біг!

Андрій Волошин.

ФОНД ІНВАЛІДІВ.

(Через „Свободу").

Н. Джмелик з Smoke Run, Pa., збірка з коляди $8.50

Зложили: Ф. Качор, А. Марушак, А. Сокалик, П. Гарбінський, Ю. Лучка, А. Клим і С. Ялечко по $1.00; Ф. Фенчишин, Й. Фонданич, П. Папар по 50 цнт.

Попередно оголошено $69.75.

ДОСІ ЗІБРАНО $78.25.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до:
"SVOBODA",
83 Grand Street. Jersey City. N. J.

СТЕРЕЖЕНОГО БОГ СТЕРЕЖЕ.

Нюйорський міський лікар вважав своїм обовязком видати вже в друге осторогу перед занедбанням простуди. На основі звітів, предложених міському урядови здоровля лікарями в місті Ню Йорку, стверджує він, що його припущенне про збільшенне випадків інфлюенци в короткім часі — справдилося. За один день до уряду здоровля донесено про 320 случаїв інфлюенци та 106 случаїв занедужання інфлюенційним запаленнем легень. Та що найгірше, що коли передтим хоча й були сотки занедужань сими недугами, та смертий не було, тепер за занедужаннями прийшли й смерти. Одного дня донесено про 7 смертий від інфлюенци та 40 смертий від запалення легень.

Се відай досить, щоби дати ще більшу силу зазивови дбайливого урядника здоровля, щоби дбати за своє здоровлє, не легковажити собі найменчої простуди й дбати за належите огрітте особи та мешкання.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ЦЕРКВИ, ТОВАРИСТВА І КОМІТЕТИ ТА ВСЕ СВІДОМЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО!
Фонд Негайної Допомоги вже кінчиться. Доложіть своїх трудів і підіпріть громадно ту так важну збірку! Подбайте, щоби в списах жертводавців видніло Ваше власне імя та імя Вашої громади на відповіднім місці. Списи жертводавців — це списи українських жовнірів в Америці. Коли Ви ще не вписані до лісти українських жовнірів-борців, так впишіться і то зараз, виповняючи ще сьогодня ту картку та висилаючи її враз грішми на адресу:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $..............
словами .... долярів, на Фонд Негайної Допомоги Рідному Краєви. Гроші ті мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на боротьбу о визволення Галичини з під ляцького найізду. Посвідку прошу мені прислати на таку адресу:
....
....
....

З КРАЮ.

Загіре, дня 8. січня 1923.

Дорогий Товаришу!

Лист від Вас отримавем, за котрий сердечно дякую. Я по троха здоров з жінкою і з своїм сином, а поводженне мое от як в тій нещасній Галичині, про що вам не треба богато викладати. Власне тепер перепроваджують асентирунок і виламують хлопців польські жандарми і відпроваджують до Бережан, бо якоісь ніхто по доброї волі не хоче іти. А як ті „вибори" виглядали, то варта було надивитися. Страхів поналювали по стінах, коло церкви і читальні. Зразу страшили, потім просили і підманювали, але на се ніхто не звертав великої уваги і голосувати ніхто не ішов крім Мазурів і Жидів. Що далі буде то ще не знати, що ті „приятелі" видумають. Коби вже скоро їм голови покрутило, то би було трохи лекше, бо вже зачинають самі себе убивати. Дай Боже, щоби так далі їм щастилося!

(Далі про особисті справи).

—o—

Журів, пов. Рогатин, 4. січня 1923.

Дорогий Тату!

Я отримав від тата лист із чеком на 100 долярів. Банк виплатив мені по 17.700 марок за 1 доляра. В нас 20. грудня 1922 був сентирунок. Ходили Поляки і Жиди, і українські хлопці мали іти. Але що по селах Українці не ходили то і ми, Журівські, не пішли. Отож мусимо ховатися перед жандармами, щоби нас примусово не забрали. Дня 1. січня 1923 прийшли жандари в ночи до Журова і з нас полапали декотрих і відставили до Бережан до асентирунку. Я зістав асентированим як і решта хлопців, почім пустили нас до дому. Дня 24. січня 1923 маємо зголоситися до служби в польськім війску! Нинька, то есть 4. лютого, 1923 прийшли другий раз жандари і решта хлопців полапали і повели там, де і нас. Нас як полапали, то ще добре обходилися з нами. Але нинька, як решту жандарі полапали, то били їх як яких злодіїв або розбійників. Прошу не писати листа на мій адрес, аж як я сам напишу до тата з війска. Не знаю, які з нас будуть вояки... Польські жандарі плювали нам в лице і прозивали „кабанами". Прошу Тата написати мені, що там ґазети пишуть про нас, Українців, бо ми тут нічого не знаєм. Жадна ґазета не доходить до мене, що Тато висилав на мій адрес, бо „руської" ґазети польські власти нам не доручать.

АМЕРИКАНСЬКА ПУБЛИКА

—РОЗУМІЄ ПОТРЕБУ БІЛЬШЕ МОЛОКА ДЛЯ КОЖДОЇ ОСОБИ — ОДНАК БІЛЬШЕ МОЛОКА НЕ Є ДОСИТЬ.

ВОНО МАЄ БУТИ МОЛОКО БОРДЕНА РІД А.

БЕРІТЬ ВАШЕ МАСЛО І ЯЙЦЯ З ВОЗА БОРДЕНА

BORDEN'S Farm Products Co, Inc.
Franklin 1423

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити факт, що декотрі Українці добре заробляють та мають успіх в життю, а другі не знають сего. Люди знаючі **англійську мову** мають ліпший успіх як ті, що не знають його. В Америці все залежить від знання **англійського язика.** Після нашої, легкої системи. Ви навчитесь його протягом 3 місяців почтою. Пробна лекція і подрібности висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійські. Адресуйте: 33—

First American Preparatory School,
Dept. 46, 525 W. 47th St.,
New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИ... [illegible]

КОМУНІСТ ПРО ВИВІЗ ЗБІЖА ЗА КОРДОН

Російським комісаріятом продовольчих справ вироблений законопроект про вивіз з закордону 500 міліонів пудів збіжа, який був розглянутий й принятий ВЦІК.

При обговоренню цього проекту на пленумі ВЦІК представник миколаївських робітників комуніст Романчук виступив з промовою, в якій між иншим зазначив слідуюче:

„Коли я і мої товариші по партії у перше ознайомились з цим проектом він лише викликав у нас веселий настрій... Я не знаю може бути в ситій. Москві можна писати проекти про вивіз, але нас, в колись багатій, а тепер голодній Херсонщині не тільки не можна серіозно говорити про це, але я би сказав навіть небезпечно питати про це думки селян, а особливо міських робітників. За державною роботою, за партійними засіданнями автори проекту забули про число голодних на нашому, колись багатому полудні..., Проект про хлібний вивіз, який був одержаний нами перед виборами в совіти, дуже й дуже причинився до провалу нашої партії на виборах по цілому полудню Росії і на Україні... Робітники і матроси Миколаїва формулували цей профкт, як крадіж останнього шматка хліба у голодного робітника й тут же постановили не випускати ані одного зерна з елеваторів... Наркомпроду замісць того, щоб брати готовий хліб з елеваторів, треба було би подбати про збереження того продподатку, який тепер лежить на стаціях прямо під дощем і якого зберегти комісаріят харчових справ очевидно не вміє. Від імені робітників Олександрівського вузла, катеринославських майстерень, маріюпільського, херсонського і миколаївського портів заявляю, що про жадний вивіз не може бути й мови. А коли накажуть вивозити, буде недобре. І без того працьовник є озлобленим. І без того селянин притаївся й так само нагромаджує злобу. Не треба доводити до крайности".

РОЗЛАМ В ЄВАНГЕЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ В ПОЛЬЩІ

Від трьох днів радить у Варшаві зїзд евангелистів в Польщі під проводом суперінтенданта Бурше. Підчас нарад прийшло до нечувано бурливих конфліктів поміж ґрупами евангелистів: Поляків і Німців. В наслідок тих конфліктів частина Поляків вийшла з салі нарад. Польські часописи впевняють, що тепер прийшло уже до наглядного розбиття евангелицької церкви в Польщі на польську і німецьку ґрупу.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим подається до відома усім членам „Ліги Американських Горожан Українського роду" у Філядельфії, Па., що

ЗВИЧАЙНИЙ МІСЯЧНИЙ МІТИНГ

відбудеться сеї неділі, дня 11-го лютого 1923, точно о годині першій сполудня, в домі Горожанського Клюбу, 822 Норт Френклін ул., Філядельфія, Па. 33-34

На сей мітинг проситься аби прибули усі члени Ліги, бо є дуже важні справи на дневнім порядку. Також проситься тих, які хочуть до Ліги вписатись, аби прибули як найчисленнійше. **Рівночасно подається до відома, що після ухвали послідного Річного Мітингу Ліги, вільно принимати в члени і кандидатів з першими паперами, однак тільки тих, що мають дійсно охоту вибрати в будучности другі папери.** З тої причини проситься і тих Українців, аби усі як один муж, старались прийти на мітинг і вписатись в члени Ліги.

Вкінци проситься усі українські громади у Філядельфії, організацію Січ, Ветеранів, Товариства і Братства Союзові та „Провидіння", сестрицтва та парохію, аби вислали на сей мітинг своїх представителів, для нараджения в ціли устроєння в як найкоротшім часі величавого всенародного протестаційного віча в справі Рідного Краю.

Родимці Як довго будемо зимнокровно з заложеними руками дивитися на ті страшні муки наших найдорозших братів та сестер і їх діточок, нашої дорогої нам інтелігенції та отців духовних, яких проклятий Лях дусить голодом і зимном в смердячих тюрмах. Уже найвисший час аби ми опрокинулись зі сну та взялись дійсно до праці і то щирої праці, для визволення нашої дорогої нам Вітчини! Тож на нараду Браття!

ЗА УРЯД ЛІГИ:
Михайло Дубас, предс.;
Іван Федор, касієр;
Андрій Шостак і
Стефан Слободян, секретарі.

FRENCH Line New York Plymouth Havre—Paris

ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

Roussillon	Feb. 22
PARIS	March 7
Chicago	March 8
FRANCE	March 14

По всі дальші інформації голоситься до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії

19 STATE STREET,
NEW YORK CITY

ПОЗІР! YONKERS, N. Y. ПОЗІР!

Заходом Тов. Подільська Січ

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 11. ЛЮТОГО 1923

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

А ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ

в Prospect Hall при Buena Vista Ave.

Початок точно о 4. годині пополудня.

На сей концерт запрошуємо всіх Йонкерських і околичних Українців. Дохід з сего концерту буде ужитий на найпотрібніші потреби. Просимо о численну участь. Вступ 50 цнт. для старших, діти даром. За чесну забаву і добру перекуску ручить

32-34 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

Заходом Бр. св. Володимира Великого

— устроюєсь —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. ЛЮТОГО 1923

в сали Укр. Нар. Дому, 2253 W. 14 St. Cleveland, Ohio.

Підчас балю буде приграватн Укр. Січова музика. Початок о годині 7. вечером. Вступ для женщин 25 ц., для мущин 35 цнт.

Запрошуємо громадян з Клівленд і околиці на цей величавий баль. Сподіємось що не пожалуєте як прибудете на сю веселу забаву. Дохід призначений на укр. просвітні цілі. Приходіть громадно всі і других запрошуйте. — **Балевий Комітет.** 33

ПЕРШИЙ РАЗ В МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

Заходом Українського Спів. Кружка відограєсь з найлучшими добірними силами представлення

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

В НЕДІЛЮ, 11-го ЛЮТОГО 1923

в парохіяльній гали під церквою св. Петар і Павла під ч. R. F. D. 4 Sine Grove, Millville, N. J.

Початок точно о годині 1.30 (зараз по Службі Божій)

Під управою Н. Кісіля.

Запрашається всіх численно прибути як з Милвил так і з Бріджтон і фармерів околичних, а не пожалуєте.

33 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! FRACKVILLE, PA. ПОЗІР!

Заходом Спів.-Аматорського Товариства при церкві св. Михаїла в Frackville, Pa.

буде відогране представлення

БЛУДНИЙ СИН

в 4. актах зі співами і танцями

В НЕДІЛЮ, 18. ЛЮТОГО

в гали під Айриським костелом.

Початок о годині 7. вечером.

По представленню місцевий хор відспіває кілька пісень. Чистий дохід призначений на місцеву церкву.

Сердечно запрашаєсь Русинів-Українців з Фреквил, Маганой Плейн і з Мейзвил. Хто желає собі відпровадити пущання як слід, нехай прийде на представленне, а певно не пожалує, за що ручить

33,38,40 КОМІТЕТ.

ДОЛЯРИ ДЛЯ РОДИНИ В КРАЮ

ми вам перешлемо під гарантією і ваша родина отримає ДОЛЯРИ НА ПОСЛІДНІЙ ПОЧТІ. Не посилайте в листах бо пропадуть. Оплата за пересилку не велика. Також колектуємо гроші з краю за ґрунт і виплачуємо в долярах в Америці.

ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

купуйте в нашім Бюрі. Наші офіса у Львові, Тарнополі, Станіславові і инших містах поможуть вашій родині і заопікуються. До того, ми вам гарантуємо, що наколиб ваша родина не могла приїхати з якоїсь причини, так ви стратите на шифкарті тільки ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ. Продаємо шифкарти до краю і полагоджуємо всі ґрунтові краєві справи. По інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛІТЬ ГРОШІ МОНІ-ОРДЕРОМ. А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ҐАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвиганне в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до пороступ довгого волося	2.00
Вусоріст до пороступ довгих вусів	1.00
Пілюли від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натирання від ревматизму	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, korости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Кроплі до болю зубів	1.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік проти болю в горлі	2.00

Крім всіх тих ліків, що тут подаємо, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавлених хоріб. За всі ліки даємо повну нашу ґваранцію. Пишіть по каталоґ.

Як ви хорі на яку небудь слабість, пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моней ордери на гроші належить адресувати до:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповідання з життя запорожських збігців.

(Свобідно за Купером).

(3)

До того вже не прийде, — відповів Голима. — За старий! За старий і такий гарний, що лиш в коноплі поставити і пуджати горобці.

— За старий! Кількож вам років.

— За сім років буде тілько десяток, кілько палців у руки. Себто, полусотня. Така не знайдеся, що хотіла би вийти за мене.

А мому чоловікови, як женився, хибували тілько чотири роки, та про те знайшлася така, що вийшла за него. Іне жаліє!

— Таксамо мій брат Олекса, — додав Горбей. — Він оженився, також несогірше, в сорокшестім році життя. Значить, і я і мій брат були від вас о три роки старші, коли женилися. І я, заки оженився, ночував, хоч не так часто як ви, під чистим небом в степу, чи в лісі, не спав на пухових подушках під периною. Але, коли вже взяв бабу, сам збабів. Не відказуйтеся й ви того. Гадаю, що й вам навкучиться циганське житте скиталця, і ви оженитеся.

— Хиба би знайшлася, очивидно, циганка і така стара як я, що не годна довго сидіти в одній хаті, однім місци і схотіла би разом зі мною скитатися. Бо вже моя вдача така, і мабуть буде до самої смерти, що я на однім місци не висиджу довше, як два, три дни. Хиба в зимі, коли не можна будь де покласти голову.

Сю розмову закінчив Горбей, беручи затя з собою. Завів його між челядь.

— Мене не буде дома пару днів, або й довше, — сказав до челяди. — За весь той час ґаздувати-ме мій зять. Його маєте у всім слухати!

Смерком Голима і Горбей взяли свої рушниці, торби з харчами, дерги і вийшли з хати. Пустилися ід сходови, щоби пробратися на той бік Дніпра висше сілця Біленького. Ішли лісами. Хоч було цілком темно, Голима йшов з такою певністю, неначеб в білий день своїм власним садом. Ішли цілу ніч, бо дорога не була проста. Треба було виминати багна і великі вітроломи. Біленьке також обійшли. До рана пройшли тілько трийцять верст воздушної лінії, бо їх крута дорога була двіче так довга.

— Тут перебудемо днину, — сказав Голима, задержавшися в густім лісі. — Тут захистне місце. Можемо й огонь розкласти, щоби пришкварити вашу свинину. Дніпро вже недалеко, чверть години ходу. Нам треба роздобути який човен, хоч би душегубку.

— Висше Біленького, край саміської ріки живе мій добрий знакомий, рибалка. Можна би від него позичити.

— Хиба вкрасти! Тут нас ніхто не повинен бачити. Ні лихий, ні добрий знакомий.

— Не годиться красти...

— Як будемо вертати, віддамо.

— Вкрасти! Сказати легко, але зробити тяжше. Пів версти від його хати московська бекета.

— Бекета? Над рікою? То мабуть ті москалі також будуть мати човен?

— Мають три. Одна душегубка, добра на двох, і два більші човна. Але коло човнів все стоїть вартовий.

— Пусте, вартовий!

Голима назбирав сухого ріща, запалив і став шкварити свинину. Коли попоїли, Голима сказав:

— Ви лягайте спати. Я виспався на запас, отже піду на розвід. Може роздобуду човен.

Голима взяв рушницю і пішов. Горбей ляг спати. По яких трех годинах Голима вернув. Горбей ще спав. Голима не будив його. Сам ляг коло него і заснув.

Пробудилися, коли сонце вже стало сходити в низ. Голима розпорпнув попіл, випорпав грань і роздув наново огонь.

— Будемо мати жарену рибу, — сказав.

— Ви, бачу, таки були в мого знакомого.

— Чому так гадаєте?

— Бо маєте рибу. Мабуть від него дістали.

— Або в ріці нема риби... в ямах при березі? Я вліз у воду і ймив руками три штуки.

Голима загорнув риби в листе лопуха, вклав у грань і присипав нею.

— Човен буде?—спитав Горбей.

— Буде. Буде московський.

— Яким способом дістанете його?

— Я був там, де бекета. Є, як ви казали, три човна. Підійти можна непомітно. Човна в воді, не витягнені на беріг. Поприязувані мотузками один до одного. Той човен, що при самім березі, привязаний до стовпа. Тоді, як я там був, на однім човні сидів вартовий і курив люльку. В ночи не тяжко буде захопити один човен.

— Як спекаєтеся вартового?

— Ще не знаю. Але, прийде пора, прийде й рада. Добре, що човен є.

Голима розгорнув назад попіл і видобув з припаленого листя рибу.

— Їджте! Зараз рушимо в дальшу дорогу.

Коли з риби лишилися тільки ости, встали оба. Голима повів Горбея крізь кущі над беріг Дніпра. По тім боці ріки виплівала з неї розтока, що вела у Великий Луг.

— Тут дожидайте мене, — сказав Голима. — Я піду по човен. Я повинен причалити найдалі за годину.

Голима лишив Горбея в кущах при березі і пішов горі рікою. Коли розгорнув кущі пару кроків від того місця, де були московські човна, здивувався, що не побачив ніяких вартових. Щоби допевнитися, обійшов кущами ціле се місце, і справді вартового ніґде не побачив. Добув запоясника і став скрадатися до стовпа, до котрого був присилений перший човен. Під стовпом лежали всі гребки. Взяв три, розтяв ножем мотуз і вступив у перше судно. З него переступив у друге, відтак в трете.

— Ааа то хто?

Голима в одну мить змікрував, що розбудив вартового, котрий ляг був на лавці і здрімався. Вартовий схилився, щоби вхопити мушкет, і... впав на дно судна. Повалив його удар весла в голову. Голима не гаючися, став гребти і виплив на середину ріки. За його судном плили два другі, бо всі три були поприязувані один до одного. Так виплив на середину ріки і перестав гребти, вода сама несла човен. Коли вже наближався до того місця, де полишив був Горбея, нахилився до вартового. Він легко дихав, але ще лежав неповорушно в замороці. Голима взяв гребки, переступив у другий човен, і протяв ножем мотуз, що лучив оба човна. Свій човен справив до берега, тягнучи, очивидно, другий човен за собою. Човен з москалем поплив далі серединою ріки. Голима причалив до берега там, де сидів Горбей.

— Ви аж з двома човнами? На що? — спитав Горбей, висуваючися з кущів.

— Так склалося, що лекше було вкрасти два, ніж одного. Був ще третий, але поплив далі за водою. Поніс москаля.

— Ви вбили вартового?

— Лише заморочив. Незабаром очуняє.

— Ліпше було вбити. Як очуняє, то за нами піде погоння.

— Се не зараз буде. Впрочім вода занесе його далеко, бо він немає весел. Я не вбив його, бо без потреби не вбю й паршивої собаки. Я ще ніколи не вбив чоловіка без потреби. Таке, як наші бувало робили в Криму, що вирізували цілі улуси, ніколи не було мені по нутру. Я й тоді, коли полював на звіра, ніколи не вбивав більше, ніж мені треба було мяса чи кожухів... Сідайте!

— Того другого човна не лишаєте? Беремо його з собою?

— Хочби на те, щоби, як за нами піде погоння, не так скоро вибралася, не маючи човнів. Се одно. Друге, може колись і те друге судно на мстане в пригоді. Я його спрячу так, щоби ніхто не знайшов. А може аж до Олекси затягнемо.

Горбей сів на середині човна і взяв пару гребків. Голима сів при кермі. Пустилися поперек ріки і вплили в розтоку по тім боці. Плили з одної розтоки в другу, з другої в трету, четверту. Раз просто себе, раз в праву розтоку, раз в ліву. То Дніпро так розчепірив своє русло, що утворив велику і густу сіть каналів між собою і рікою Конкою. Очками тої сіти були острови й острівці. Кілько там було тих островів і острівців, тоді ще ніхто не числив і не бравсь числити. Одні острови були, як коли під водою, або ледви виставали з води. Деякі були все, і в найбільшу повінь сухі. Всі були зарослі, як не високим лісом, то чагарником, або хоч очеретом. Деякі рамена тої водної сіти були так вузкі, що плилося під зеленим склепом дерев, що росли по обох боках.

Вже сіріло, коли вони виплили в розтоку, неначе озеро широку. Просто них озеро знов звужалося. Коли підплили до того вузшого кінця, здавалося, що тут кінець воді; що тут зачинаєся очерет змішаний з лозиною. Горбей веслував сидячи плечима до напряму їх дороги, отже й до очеретища. Голима при кермі був звернений лицем туди.

— Озирніться, — сказав Голима. — Бачите в самій середині очеретища малий верболоз? В сім місци пробємося на той бік очеретища. Ми тепер пливемо проти води, отже треба буде пхнути човен з більшою силою. Як скажу „руш!", потисніть гребками з усіх ваших сил.

— А не застрягнемо в очеретищу?

— Ні! То мій винахід. Як море перед мойсеєвими Жидами, так сей очерет розступиться перед нами.

Голима справив човен в місце очеретища, котре мав на оці.

— Руш! — крикнув, коли човен вже був пару кроків від очерету.

Горбей з усеї сили запоров воду грбками. Човен стрибнув неначе випущена з лука стріла. Вбився своїм клювом в очерет, але не застряг. По однім і другім боці човна очерет розступився, неначеб розгорнула його людська рука. По хвили перший човен вже був на чистій воді. Горбей запоров щераз гребками і з очерету виховзлося друге судно.

— Се що за чудо? — спитав Горбей.

(Дальше буде).

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЄМ.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ. А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

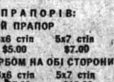

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР З ГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступати з своїми прапорами, відзнаками і лентами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ

Долярами або по курсі до всіх частий світа, скоро і дешево, почтою або телеграфічно.

ПРОДАЖА ШИФКАРТ

До Г'я краю на всі лінії по цінах компанійних. Виробляємо паспорти і афідевіти.

СПРАВИ КРАЄВІ

Нотаріяльні полагоджуємо скоро і успішно.
Зголошуємо всякі правні документи.

ЧОТИРИ ПРОЦЕНТ

Платимо від одиадцятий. Провадимо чекові конта. Маємо касові скринки до винайму.

Голосіться особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Українські народні строї і всякого роду інші костюми пришиваємо по дуже низьких цінах. По близші інформації пишіть на адресу:

MRS. K. STETZ,
216 Washington St., Jersey City, N. J.
Telephone: Montgomery 2213.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

9 BROADWAY, NEW YORK, N.Y.
ДО ГАМБУРГА
ДАНЦІГА І ЛІБАВИ
КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ
3 2, 4, 6 і 8 ЛІЖКАМИ.

Третою клясою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії впрост до Гамбурга $103.50; до Данціґу $106.50; до Лібави $107.50 включно. З Бостону до Ню Йорку через Fall River Line; з Філядельфії зелізницею.

LATVIA ..... Feb. 28
LITUANIA ..... March 14

Голоситься до місцевих аґентів.

ДЕНЬ СВ. ВАЛЕНТІЯ.

Старі вірування, пригадувані через Чавсера (1380) і Шекспіра (1600) бували ще 14-го лютого (Valentine's Day) птахи перші гнізди за парою і звідти повстав звичай у молодих людий обох полів, вибрати промісе себе „вибраніца" на бажуний рік і посилати собі любовні листи. В теперішних часах богато ріжних „valentines" пересилає почтою около 14-го лютого: книжки, цукорки, перфуми і т. д. Тисячі людий в Злучених Державах і в Канаді знають Трійера Гірке Вино, це необхідне лікарство на жолудкові долегливости. Отже не знають вони що „компанія Йосифа Трійера виробляє також ріжні досконали препарати для пань, спеціяльно Трійера Liquid Shampoo, котрий лишає волосе цілком чисте, лиснуче, і гарне; Трійера Hand Lotion на подрамнену шкіру на твари і руках; Трійера Пудер на твар та La Trifoe Rouge. Помитайте, що які ті річи надаються цілком на день св. Валентія. Питайте Вашого аптикаря або доставці лікарств, а коли не може Вам їх достарчити сейчас, пишіть впрост до Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

Tel. Dry Dock 3637

ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ

50 St. Mark's Pl. (8th Street)
New York, N. Y. (коло 2-ої Еени)
Приймає хорих 9—12 год. дневно, 6—8 вечером. В неділю 9—1 г. пол.

ШВЕДСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

Скора пасажирська обслуга з Ню Йорку до Гамбурга і Данціґа,